

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

**NACIONALNA STRATEGIJA ZA PROVEDBU ŠKOLSKE
SHEME VOĆA I POVRĆA TE MLIJEKA I MLIJEČNIH
PROIZVODA OD ŠKOLSKE GODINE 2017./2018. DO
2022./2023. (S IZMJENAMA I DOPUNAMA)**

Zagreb, srpanj 2021. godine

CILJEVI I POKAZATELJI

Potreba promoviranja zdravog načina života i s njim povezane pravilne prehrane, osobito djece i mladih ljudi, predstavlja značajnu komponentu javnozdravstvenih politika Europske unije. Sa svrhom učinkovitijeg ostvarivanja specifičnih ciljeva povezanih sa zdravim načinom života, u okviru zajedničke poljoprivredne politike Europske unije stvoren je jedinstveni pravni i financijski okvir kojim se aktivno podupire promicanje uravnotežene prehrane i zdravih prehrambenih navika djece u odgojno-obrazovnim ustanovama. Taj okvir predstavlja poseban program potpore Europske unije za opskrbu voćem i povrćem te mlijekom i mliječnim proizvodima u obrazovnim ustanovama (Shema školskog voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda, u daljnjem tekstu: Školska shema). Program je namijenjen poboljšanju distribucije poljoprivrednih proizvoda i poboljšanju prehrambenih navika djece, a usmjeren je na djecu koja pohađaju vrtiće, predškolske ili osnovnoškolske odnosno srednjoškolske obrazovne ustanove u državama članicama Europske unije. Kao uvjet za sudjelovanje u programu svaka država članica prije početka, a zatim svakih šest godina, na nacionalnoj ili regionalnoj razini, izrađuje vlastitu strategiju/strategije za njegovu provedbu.

Nacionalna strategija za provedbu Školske sheme voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda od školske godine 2017./2018. do 2022./2023. (u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija) u Republici Hrvatskoj donosi se na temelju članka 47. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/18, 42/20, 127/20 i 52/21). Nacionalna strategija provodi se u skladu sa sljedećima aktima Europske unije:

- Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage Uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013.) kako je posljednji puta izmijenjena Uredbom (EU) br. 2020/2220 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o utvrđivanju određenih prijelaznih odredaba za potporu iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) u godinama 2021. i 2022. i izmjeni uredaba (EU) br. 1305/2013, (EU) br. 1306/2013 i (EU) br. 1307/2013 u pogledu sredstava i primjene u godinama 2021. i 2022. te Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu sredstava i raspodjele takve potpore u godinama 2021. i 2022. (SL L 437/1; 28.12.2020.) (dalje u tekstu: Uredba (EU) br. 1308/2013)
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/39 od 3. studenoga 2016. o pravilima za primjenu Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu potpore Unije za opskrbu voćem i povrćem, bananama te mlijekom u obrazovnim ustanovama (Sl 5, 10.7.2017.), kako je posljednji puta izmijenjena Provedbena uredbom Komisije (EU) 2020/1239, od 17. lipnja 2020. o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2017/39 s obzirom na praćenje i ocjenjivanje provedbe programa u školama te povezane kontrole na terenu (SL L 284/3, 1.9.2020.)
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/40 od 3. studenoga 2016. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu potpore Unije za isporuku voća i povrća, banana i mlijeka u obrazovnim ustanovama i izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 907/2014 (Sl 5, 10.7.2017.), kako je posljednji puta izmijenjena Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2020/1238 od 17. lipnja 2020. o izmjeni Delegirane uredbe (EU) 2017/40 s obzirom na ocjenjivanje provedbe programa u školama (SL L 284/1, 1.9.2020.)

Ciljevi Nacionalne strategije su sljedeći:

- 1) povećanje unosa svježeg voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda te smanjenje unosa hrane s visokim sadržajem masti, šećera i soli u svakodnevnoj prehrani učenika
- 2) podizanje razine znanja o važnosti zdrave prehrane i nutritivnim vrijednostima svježeg voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda i
- 3) edukaciju učenika u cilju smanjenja otpada od hrane.

Ispitivanje prehrambenih navika djece u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj u sklopu projekta *Ponašanje u vezi sa zdravljem u djece školske dobi* koje je proveo Hrvatski zavod za javno zdravstvo, pokazalo je da:

- 66 % učenika i učenica ne jede voće svaki dan
- 76 % učenika i učenica ne jede povrće svaki dan

S porastom dobi učenika i učenica zabilježen je pad u potrošnji voća i povrća pa tako 44 % učenika i učenica u dobi od 11 godina svakodnevno jede voće, dok u dobi od 13 godina to čini njih 35 %. Istovremeno, svega 29 % učenika i učenica u dobi od 11 godina svakodnevno jede povrće, a u dobi od 13 godina ovaj postotak je još niži te povrće svakodnevno jede svega 23 % učenika i učenica.

Utjecaj Programa mlijeka u školama na prehrambene navike i zdravlje djece procijenjen je provođenjem upitnika za učenike i roditelje koji je provela Savjetodavna služba, a imao je za cilj ispitati:

- naviku konzumiranja i znanje o mlijeku i mliječnim proizvodima
- znanje o Programu i utjecaju na prehrambene navike djece.

Ispitani učenici preferiraju piti čokoladno mlijeko (75,73%), a odmah nakon njega obično mlijeko (71,97%), na trećem mjestu je kakao (71,13%), nakon čega slijede voćni jogurt, jogurt i sir.

Oko 75% učenika konzumira mlijeko ili jogurt kod kuće najmanje jednom tjedno, a u školi 57 % učenika.

S obzirom na činjenicu da potrošnja voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda pada s porastom dobi učenika, a kako je u ovoj razvojnoj fazi moguće oblikovati prehrambene navike djece s ciljem trajnog povećanja udjela voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda u njihovoj prehrani, kako bi se spriječila rana debljina i druge bolesti uzrokovane neadekvatnom prehranom te smanjio unos hrane s visokim sadržajem masti, šećera i soli *Školska shema voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda* provodit će se među djecom osnovne i srednje škole.

U razdoblju provedbe *Nacionalne strategije za provedbu Školske sheme voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda od školske godine 2017./2018. do 2022./2023.* cilj nam je:

- 50 % djece koja sudjeluju u Školskoj shemi voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda po školskoj godini od ukupnog broja djece u ciljanoj skupini

- 50 % škola koje sudjeluju u Školskoj shemi voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda po školskoj godini od ukupnog broja škola u ciljanoj skupini
- 10 % djece uključene u prateće obrazovne mjere po školskoj godini od ukupnog broja djece u ciljanoj skupini
- podići razinu svijesti djece o važnosti potrošnje svježeg mlijeka i mliječnih proizvoda te voća i povrća u redovitoj prehrani za 5% i
- povećati udio potrošnje voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda u prehrani učenika za 5 %.

POLAZNA OSNOVA

Prema podacima *Izvešća o praćenju provedbe Sheme školskog voća i povrća u školskoj godini 2014./2015.* Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo 45 % učenika i učenica u dobi od 11 godina svakodnevno jede voće, dok u dobi od 13 godina svakodnevno jede voće samo 36 % učenika i 38 % učenica. Tek nešto više od 40 % učenika svakodnevno jede povrće tijekom radnog tjedna, a tijekom oba dana vikenda iznosi 65 %.

Većina učenika kao najdraže voće izdvaja jabuke, jagode, banane i lubenice. Vrste voća koju većina učenika najčešće jede su jabuke, slijede ih banane, dok su kivi, ananas, grejp i dinja vrste voća koje većina učenika ne voli jesti.

Rezultati upitnika su pokazali da učenici najčešće jedu ono povrće koje im je ujedno i najdraže. Kao najdraže povrće učenici izdvajaju mrkvu, rajčicu, zelenu salatu i krastavce. S druge strane, učenici najmanje vole jesti povrće iz skupine cvjetastog povrća i to brokulu i cvjetaču, te lisnatog povrća (izuzev zelene salate) i to prvenstveno kelj, špinat i blitvu.

Prema podacima Savjetodavne službe u školskoj godini 2015./2016. u Republici Hrvatskoj se počeo provoditi Program mlijeka i školama među učenicima od 1. do 4. razreda osnovne škole. U Program su se uključile 324 od ukupno 896 škola što predstavlja 36,16 % svih osnovnih škola u Republici Hrvatskoj. Upitnikom o učestalosti mlijeka i mliječnih proizvoda među učenicima 4. razreda osnovne škole se procjenjivao utjecaj programa na prehrambene navike i zdravlje školske djece. Oko 75 % učenika konzumira mlijeko ili jogurt najmanje 1 tjedno u domaćinstvu, a u školi njih oko 57 %. To još uvijek ne zadovoljava stručne preporuke i rezultati pokazuju potrebu uključivanja svih dionika da se poveća svakodnevna konzumacija mlijeka i mliječnih proizvoda.

PODRUČJE I RAZDOBLJE PROVEDBE

Nacionalna strategija provodi se na području cijele Republike Hrvatske u razdoblju od 1. kolovoza 2017. godine do 31. srpnja 2023. godine, u skladu s propisima Europske unije.

NADLEŽNA TIJELA I NJIHOVE ULOGE

U provedbi Školske sheme sudjeluju sljedeća nadležna tijela:

Ministarstvo poljoprivrede:

- a) odobrava podnositelja Zahtjeva za potporu za promociju
- b) odobrava podnositelja Zahtjeva za potporu za prateće obrazovne mjere;

Ministarstvo zdravstva:

- a) odobrava podnositelja Zahtjeva za potporu za praćenje i ocjenjivanje i
- b) potvrđuje Listu prihvatljivih proizvoda;

Ministarstvo znanosti i obrazovanja:

- a) potvrđuje i dostavlja popis osnovnih i srednjih škola koje mogu sudjelovati u Školskoj shemi voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda
- b) potvrđuje i dostavlja broj učenika u osnovnim i srednjim školama koji mogu sudjelovati u Školskoj shemi voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda;

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju:

- a) odobrava podnositelja Zahtjeva za potporu za raspodjelu voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda
- b) objavljuje popis odobrenih škola koje sudjeluju u Školskoj shemi voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda
- c) objavljuje popis dobavljača koji isporučuju voće i povrće te mlijeko i mliječne proizvode školama koje sudjeluju u Školskoj shemi voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda
- d) obavlja administrativnu kontrolu i kontrolu na terenu podnositelja Zahtjeva za potporu u okviru Školske sheme voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda i
- e) isplaćuje potporu.

Državni inspektorat Republike Hrvatske:

- a) obavlja inspekcijski nadzor i kontrolu usklađenosti dobavljača voća i povrća s tržišnim standardima te inspekcijski nadzor dobavljača mlijeka i mliječnih proizvoda.

CILJANA SKUPINA

Ciljana skupina su učenici osnovnih i srednjih škola na području Republike Hrvatske u shemi voća i povrća te osnovnih škola na području Republike Hrvatske u shemi mlijeka.

Distribucija i/ili isporuka voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda u okviru Školske sheme odvijat će se najmanje jednom tjedno u nastavne dane, u rasponu od najmanje 12 do najviše 24 tjedna tijekom školske godine.

KRITERIJI ZA ODABIR PROIZVODA KOJI SE DISTRIBUIRAJU U OKVIRU ŠKOLSKE SHEME

Proizvodi koji se distribuiraju u okviru Školske sheme odabrani su na temelju slijedećih kriterija i zahtjeva:

- zdravstvena i nutritivna vrijednost proizvoda
- lokalno i regionalno podrijetlo proizvoda s obzirom na mjesto proizvodnje
- proizvod potječe iz kratkog lanca opskrbe što podrazumijeva najviše jednog posrednika između proizvođača i potrošača (učenici)
- svježina proizvoda (**za voće i povrće** u skladu s općim i posebnim standardima utvrđenim Provedbenom Uredbom Komisije (EU) br. 543/2011 od 7. lipnja 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 za sektore voća i povrća te prerađevina voća i povrća (SL L 157, 15.6.2011.) kako je

zadnji put izmijenjena provedbenom Uredbom Komisije (EU) 2020/2102 od 15. prosinca 2020. o odobravanju kontrola usklađenosti s tržišnim standardima za voće i povrće koje provodi Ujedinjena Kraljevina i o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 543/2011 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 za sektore voća i povrća te prerađevina voća i povrća (SL L 425, 16.12.2020.); **za mlijeko i mliječne proizvode** u skladu s Prilogom III., Odjeljkom IX., Poglavljem I., odsjekom II. i III. te Poglavljem II., Odsjekom I. Uredbe (EZ) br. 853/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o utvrđivanju određenih higijenskih pravila za hranu životinjskog podrijetla (SL L 139, 30. 4. 2004.) kako je zadnji put izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 1662/2006 od 6. studenoga 2006. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 853/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju određenih higijenskih pravila za hranu životinjskog podrijetla (SL L, 320/1; 06.11.2006.)

- raspoloživost proizvoda tijekom godine (sezonalnost)
- raznovrsnost.

Proizvodi distribuirani u okviru Nacionalne strategije ne sadrže dodatne tvari navedene u članku 23. stavku 6. podstavcima (a) do (e) Uredbe (EU) br. 1308/2013.

Tablica 1. Lista prihvatljivih proizvoda

Tarifna oznaka	Proizvod	Mjera
2009	voćni sok i povrtni sok	Distribucija i/ili isporuka i Prateće obrazovne mjere
0704	korabica	
0706	rotkvica	
0804 20 10	smokve, svježe	
0805 20	mandarina	
0806 10 10	stolno grožđe	
0808	jabuka	
0808	kruška	
0809	šljiva	
0809	breskva	
0809	nektarina	
0809	trešnja	
0810 10 00	jagoda	
0810 20	malina, kupina	
0810 40	borovnica	
0702 00 00	rajčica	
0706	mrkva	
0401	mlijeko toplinski obrađeno postupkom pasterizacije* i	

	mlijeko toplinski obrađeno postupkom sterilizacije**	
0403 10 11 do 0403 10 39 0403 9011 11 do 0403 90 69	mlačenica, kiselo mlijeko i vrhnje, jogurt, kefir i drugo fermentirano ili zakiseljeno mlijeko i vrhnje bez dodanih aroma, voća, orašastih plodova ili kakaa***	
2001 90 65	masline (pripremljene ili konzervirane u octu ili octenoj kiselini)	Isključivo u okviru pratećih obrazovnih mjera
0409 00 00	prirodni med	
0802	orašasti plodovi (badem, lješnjak, orah), suhi, oljušteni	

* konzumno mlijeko u skladu s Prilogom VII. Dijelom IV. odsjekom III. Točkom 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013, osim konzumnog mlijeka iz podtočke a) (sirovo mlijeko)

** konzumno mlijeko u skladu s Prilogom VII. Dijelom IV. odsjekom III. Točkom 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013, osim konzumnog mlijeka iz podtočke a) (sirovo mlijeko), pretpakirano isključivo u pakovini volumena 0,2 L.

*** svi fermentirani proizvodi osim proizvoda iz Priloga V Uredbe (EU) br. 1308/2013

**** mlijeko i mliječni proizvodi moraju biti pretpakirani u skladu s člankom 2. stavkom 2. točkom (e) Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22. 11. 2011.).

Kako bi se osiguralo da mlijeko i dalje ima prioritet u distribuciji, od ukupnog iznosa predviđenog za mlijeko i mliječne proizvode, mlijeko u distribuciji mora biti zastupljeno najmanje 60 %.

Preporučena dnevna količina prihvatljivog proizvoda po učeniku iznosi:

- **u okviru mjere Distribucija i/ili isporuka voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda:**
 - od 100 do 200 g voća ili povrća,
 - 200 ml voćnog/povrtnog soka,
 - od 0,15 do 0,25 l mlijeka,
 - od 150 do 200 g mliječnog proizvoda,
- **u okviru pratećih obrazovnih mjera:**
 - masline stolne, 20 g,
 - orašasti plodovi, 15 g,
 - prirodni med, 20 g.

KRITERIJI ZA ODOBRAVANJE I VREDNOVANJE DOBAVLJAČA PROIZVODA U OKVIRU MJERE DISTRIBUCIJA I/ILI ISPORUKA VOĆA I POVRĆA TE MLIJEKA I MLIJEČNIH PROIZVODA

Metoda za odobravanje i vrednovanje dobavljača voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda uvažava načela transparentnosti i nediskriminacije.

Odobranje dobavljača voća i povrća

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju odobrava i vrednuje dobavljače i upisuje ih na Popis odobrenih dobavljača voća i povrća.

U svrhu odobrenja dobavljači moraju udovoljavati sljedećim općim zahtjevima:

- biti upisani u Upisnik trgovaca voćem i povrćem (obvezno za sve dobavljače voća i povrća)
- biti upisani u Upisnik poljoprivrednika (za poljoprivredna gospodarstva)
- biti upisani u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji (za poljoprivredna gospodarstva koja se bave ekološkom proizvodnjom)
- biti upisani u Upisnik OPG-ova i registrirani za dopunsku djelatnost (za poljoprivredna gospodarstva koja se bave proizvodnjom prehrambenih proizvoda iz članka 12. stavka 2. Pravilnika o Upisniku obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava („Narodne novine“, broj 62/19)
- biti upisani u Upisnik proizvođačkih organizacija (za proizvođačke organizacije),
- biti upisani u Evidenciju braniteljskih socijalno-radnih zadruga.

Vrednovanja dobavljača voća i povrća

Prilikom vrednovanja prednost se daje dobavljaču koji udovoljava sljedeće posebne zahtjeve, redoslijedom kojim su navedeni:

- jamči održivost i kontinuitet isporuke proizvoda prihvatljivog za distribuciju
- ispunjava uvjet koncepta male udaljenosti mjesta proizvodnje i/ili skladištenja prihvatljivog proizvoda do mjesta isporuke („Food mile concept“)
- poštuje pravila o općim i posebnim tržišnim standardima za proizvode koje isporučuje
- uvažava i može dokazati sljedivosti prihvatljivog proizvoda koji distribuira
- distribuira proizvod/e iz ekološke proizvodnje
- poštuje načela dobre okolišne prakse
- zapošljava osobe s invaliditetom ili reintegrira osobe s umanjenom radnom sposobnošću u radne procese.

Odobranje dobavljača mlijeka i mliječnih proizvoda

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju odobrava i vrednuje dobavljače i upisuje ih na Popis odobrenih dobavljača.

U svrhu odobrenja dobavljači moraju udovoljavati sljedećim općim zahtjevima:

- biti upisani u Upisnik odobrenih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla (obvezno za sve dobavljače mlijeka i mliječnih proizvoda)
- biti upisani u Upisnik proizvođačkih organizacija (za proizvođačke organizacije).

Vrednovanje dobavljača mlijeka i mliječnih proizvoda

Prilikom vrednovanja prednost se daje dobavljaču koji zadovoljava sljedeće posebne zahtjeve, redoslijedom kojim su navedeni:

- jamči održivost i kontinuitet isporuke proizvoda prihvatljivog za distribuciju,
- ispunjava uvjet koncepta male udaljenosti mjesta proizvodnje i/ili skladištenja prihvatljivog proizvoda do mjesta isporuke („Food mile concept“)

- poštuje pravila o higijenskim i tržišnim standardima za mlijeko i mliječne proizvode koje distribuira, a koji su navedeni u Tablici 1. i Poglavlju „Kriteriji za odabir proizvoda koji se distribuiraju u okviru Školske sheme voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda
- uvažava i može dokazati sljedivosti prihvatljivog proizvoda koji distribuira,
- distribuira proizvod/e iz ekološke proizvodnje
- poštuje načela dobre okolišne prakse
- zapošljava osobe s invaliditetom ili reintegrira osobe s umanjenom radnom sposobnošću u radne procese.

Podnositelj zahtjeva za potporu za mjeru Distribucija i/ili isporuka voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda s odabranim dobavljačem sklapa ugovor na određeno vremensko razdoblje. Ugovorom su definirani najmanje sljedeći uvjeti: strane koje sklapaju ugovor, proizvodi koji se dostavljaju, razdoblje isporuke istih, cijena proizvoda i dinamika dostave proizvoda.

MJERE KOJE SE PROVODE

U okviru Nacionalne strategije provode se sljedeće mjere:

- Distribucija i/ili isporuka voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda
- Prateće obrazovne mjere
- Promocija
- Praćenje i ocjenjivanje.

Distribucija i/ili isporuka voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda

Provedbom mjere Distribucija i/ili isporuka voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda promiču se zdrave prehrambene navike djece čime se nastoji spriječiti povećana učestalost dječje pretilosti koja je prouzročena lošim potrošačkim navikama usmjerenima na prerađenu hranu koja često sadržava velike količine dodanog šećera, soli, masti ili aditiva. Također, provedba ove mjere usmjerena je i prema jačanju svijesti o potrebi konzumiranja svježije hrane (voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda) i potrošnji proizvoda lokalnog podrijetla.

Prateće obrazovne mjere

Aktivnosti koje se provode unutar ove mjere obrazovnog su karaktera, a njima se neizravno podupire distribucija voća i povrća i/ili mlijeka i mliječnih proizvoda u školama.

Sustavnom provedbom ove mjere nastoji se pridonijeti:

- edukaciji djece o prepoznavanju i razlikovanju sorata voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda prema izgledu, kakvoći i okusu, ukazujući na njihove nutritivne i zdravstvene vrijednosti
- podizanju razine svijesti o važnosti potrošnje voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda kao nutritivno izuzetno vrijednih namirnica
- sprečavanju rasipanja hrane te promjeni prehrambenih navika sa stajališta očuvanja zdravlja i kontrole unosa masti, šećera i soli u organizam

- povezivanju djece s poljoprivredom te poticanju očuvanja prirodne i kulturne baštine vlastitog zavičaja.

U okviru ove mjere provodi se jedna ili više aktivnosti:

- Satovi kušanja voća i povrća i/ili mlijeka i mliječnih proizvoda
- Sjetva, sadnja i održavanje školskih vrtova
- Posjet poljoprivrednim gospodarstvima (PG), koji se bave proizvodnjom voća i povrća i/ili proizvodnjom mlijeka i mliječnih proizvoda
- Održavanje tečajeva, radionica i predavanja sa svrhom edukacija djece u poljoprivredi, zdravim prehrabnim navikama, lokalnim lancima hrane i ekološkoj proizvodnji, održivoj proizvodnji i sprječavanju rasipanja hrane.

Promocija

U okviru ove mjere provode se aktivnosti usmjerene na promicanje svijesti o značaju provedbe programa, povećanja vidljivosti programa i upoznavanja šire javnosti sa ciljevima Školske sheme. Podrazumijevaju aktivnosti promotivno-informativne kampanje pomoću radiodifuzije, sredstava elektroničke komunikacije, tiska i sličnih sredstava informiranja.

Škole koje sudjeluju u programu u školskim prostorijama ili na drugim relevantnim mjestima, svoju uključenost u program i činjenicu da ga subvencionira Unija predstavljaju javnosti. U tu se svrhu mogu koristiti svi primjereni promidžbeni alati koji mogu uključivati plakate, specijalizirane internetske stranice, informativne grafičke materijale te informacije i kampanje za podizanje svijesti.

Praćenje i ocjenjivanje programa

U okviru ove mjere provode se aktivnosti praćenja provedbe, vrednovanja postignutih rezultata i ocjenjivanja utjecaja Školske sheme na prehrabne navike i zdravlje školske djece. Mjerom se provjerava djelotvornost i učinkovitost provedbe programa u školama pri čemu se posebna pozornost posvećuje promjenama i prihvaćanju zdravih prehrabnih navika.

UTVRĐIVANJE NAJVIŠE PRIHVATLJIVE CIJENE I PROVJERA OPRAVDANOSTI TROŠKOVA

Sa svrhom zaštite finansijskih interesa Europske unije i racionalizacije utroška finansijskih sredstava određuje se najviša prihvatljiva cijena svakog pojedinog proizvoda koji se distribuira u okviru Školske sheme. Najviša prihvatljiva cijena izračunava za jednogodišnje razdoblje provedbe Školske sheme (od listopada do lipnja), prije njegovog početka i iskazuje se na godišnjoj razini (vrijedi samo za jednu školsku godinu) te se javno objavljuje. Provjera opravdanosti troškova temelji na usporedbi pojedinačnog troška određenog prihvatljivog proizvoda po dobavljaču s ponderiranim prosjekom svih troškova mjere distribucija (cijena proizvoda i transporta do škole) istog prihvatljivog proizvoda u školskoj godini (listopad do lipanj).

PRORAČUN

Proračun za provedbu Nacionalne strategije izračunava se na temelju članka 23a. stavka 2. Uredbe (EU) 2016/791 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o izmjeni uredbi (EU) br. 1308/2013 i (EU) br. 1306/2013 u pogledu programa potpore za opskrbu voćem i povrćem, bananama te mlijekom u obrazovnim ustanovama (SL L 135, 24.5.2016.) i odnosi se na okvirna dodijeljena sredstva Republici Hrvatskoj iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi, navedena u Prilogu I. Uredbe Vijeća (EU) 2016/795 od 11. travnja 2016. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1370/2013 o utvrđivanju mjera za određivanje određenih potpora i subvencija vezanih uz zajedničku organizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda (SL L 135, 24.5.2016.), a u skladu s člankom 5. stavkom 4. Uredba Vijeća (EU) br. 1370/2013 od 16. prosinca 2013. o utvrđivanju mjera za određivanje određenih potpora i subvencija vezanih uz zajedničku organizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda (SL L 346, 20.12.2013.), kako je posljednji put izmijenjena Uredbom Vijeća (EU) 2018/1554 od 15. listopada 2018. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1370/2013 u pogledu količinskog ograničenja za otkup obranog mlijeka u prahu (SL L 261, 18.10.2018.).

Proračun za provedbu Nacionalne strategije u Republici Hrvatskoj sastoji se od dva dijela:

- potpora Europske unije (Europski fond za jamstva u poljoprivredi)
- nacionalna potpora, financijska sredstva koja se dodjeljuju podnositeljima zahtjeva za potporu za mjeru Distribucija i/ili isporuka voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda za potrebe pokrivanja troškova poreza na dodanu vrijednost za isporučeno/kupljeno voće i povrće te mlijeko i mliječne proizvode na temelju Zakona o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine”, br. 73/13., 99/13., 148/13., 153/13., 143/14, 115/16., 106/18., 121/19. i 138/20.)

Tablica 2. Potpora Europske unije

MJERE	POTPORA EUROPSKE UNIJE (EUR)	
	ŠKOLSKO VOĆE I POVRĆE	ŠKOLSKO MLIJEKO I MLIJEČNI PROIZVODI
Distribucija i/ili isporuka voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda	1.295.232	778.854
Prateće obrazovne mjere	50.000	8.000
Praćenje i ocjenjivanje	7.000	7.000
Promocija/promidžba	8.000	6.500
Ukupno	1.360.232	800.354
SVEUKUPNO	12.963.516 = 6 x (1.360.232 + 800.354)	

Tablica 3. Nacionalna potpora (Državni proračun Republike Hrvatske)¹

MJERE	NACIONALNA POTPORA (HRK)	
	ŠKOLSKO VOĆE I POVRĆE	ŠKOLSKO MLIJEKO I MLIJEČNI PROIZVODI
Distribucija i/ili isporuka voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda	1.272.364,68	765.103,54
UKUPNO	2.037.468,02	

¹ U skladu sa Zakonom o porezu na dodanu vrijednost ("Narodne novine" broj 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16) i Delegiranom uredbom Komisije (EU) br. 907/2014 od 11. ožujka 2014. o dopuni Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu agencija za plaćanja i ostalih tijela, financijskog upravljanja, poravnanja računa, jamstava i upotrebe eura, kako je posljednji puta izmijenjena Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2018/967 od 26. travnja 2018. o izmjeni Delegirane uredbe (EU) br. 907/2014 u pogledu nepoštovanja rokova plaćanja i primjenjivog tečaja za sastavljanje izvjava o izdatcima (SL L 174/1, 10.7.2018.)